

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. XXV. Ravennaten. affictus. An & quando successor in beneficio, vel prælatura stare teneatur locationi factæ per prædecessorem; Et quatenus non teneatur, an econverso conductor possit recedere, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74102)

Pro Maximo autem scribens, non impugnando veritatem dicta theorica eum praefata distinctione recte procedentis, ex iis quae firmiter communiter DD. praesertim *Bart. Imol. & alij in l. filio §. si vir ff. solut. matrim.* Negabam tamen ejus congruam applicationem ad factum, quia ex canonizatione pertinentia fideicommissi non resultabat mala fides circa dominium istius casalis, quod satis probabiliter, ac justè per locatricem pretendebatur spectare ad hereditatem liberam, ut potè aliunde quàm a testatore proveniente, atque ista controversia erat in tali statu, quod nedum verisimiliter, sed certitudinaliter dici poterat finem habituram non esse intra triennium, quo hujusmodi locatio duratura erat, & de quo tempore absque dubio eadem locatrix in possessione & fructuum perceptione perseverare debuisset, undè propterea nullum ex locatione illatum erat colliganti praedictum, cuius nil intererat, vel per ipsam locatricem, vel per eos conductores bona decineri & administrari, idèque dici non poterat contractum collatum esse in tempus inhabile, neque factam esse fraudem successoris in dubio non praesumendam, nisi conspicuis probationibus iustificetur, ut in his t. r. n. *Gurb. de c. 38. num. 11. & seqq.* ubi decisum fuit pro conductore, idèque testabant deducta per *Surd. & Merlin. locis cit. & per Mandell. cons. 108.* cum quo *Surdus* pertransit, cum procedant in locatione facta per eum, qui jam declaratus fuerat certus intrusus, & non legitimus possessor, quod in praesenti adhuc dubium erat, quia ex determinatione super pertinentia fideicommissi non resultabat determinatio super pertinentia istius rei conductae.

Et licet fideicommissarius deinde Dominus evaserit, id tamen provenit ex voluntaria concordia quae tollere non poterat jus conductori quasitum, quia successor ex praeventiva & voluntaria restitutione ius habens, potius restituentem in ejus auctoritate agnoscere dicitur, ex deductis per *Surd. dec. 102. plenius in Auximana dorum sub tit. de fideic. seu dore & in Tusculana Salviani sub tit. de emphyt. disc. 44.* Circumscripserunt enim transactione certum esse locatricem durante hoc triennio esse debuisset in hujusmodi casalis possessione & administratione, ac legitimum habuisse jus administrandi, quod sufficit, ut successor teneatur stare locationi ex deductis in *Beneventana affictus disc. 4. praecedentis*; Et in his terminis fideicommissarii stare debentis locationi factae per gravatum de tempore quo legitimum habeat jus administrandi ex *Alberico in l. postulantis §. fin. ff. ad Trebell. & alij allegatis firmiter Peregr. de fideic. arr. 20. numer. 96. cum seqq. Fusar. de subsist. q. 526. num. 1. Rovit. super pragmat. 1. de locato num. 3. & non negatur apud *Surd. & Merlin. locis cit.* praesertim quia, ut dictum est locatrix hujusmodi casalis possessionem & administrationem habebat non tanquam haeres gravatis, ita ut ejus possessio vel dominium à solo puncto fideicommissi penderent, sed etiam jure proprio, dum illud pretendebatur liberum & non pertinens ad fideicommissum.*

Alia etiam urgentiatione accedente, quod auctores tanquam universae hereditatis liberae & fideicommissariae acquirentes omnia debita & jura passiva in se accollaverant, undè propterea obligati remanebant ad ea damna & interesse, ad quae ipsamet Principissa locatrix pro observantia contractus obligata erat, praesertim dum possidebant bona libera pro hujusmodi observantia hypothecata, undè re-

Cardin. de Luca de Locat. & Conduct.

Et intrabant termini texti. in l. vindicantem ff. de eviction. & l. cum a matre C. de rei vendic. Pendente tamen nova disputatione super revisione decisionis, cuius recessus probabiliter sperari poterat, deventum est ad honestam concordiam, per quam controversia finem habuit.

RAVENNATEN.

AFFICTUS

PRO

FRATRIBUS DE BARDUCCIS

CUM

CARDINALI COMMENDATARIO

Causa discussa coram A. C. & superius per concordiam.

An & quando successor in beneficio, vel praelatura stare teneatur locationi factae per praedecessorem; Et quatenus non teneatur; An e converso conductor possit recedere, ac nolle continuare cum successore.

S O M M A R I U M.

- 1 **F** Acti series.
- 2 De questione quando successor in beneficio stare teneatur locationi, traditur distinctio.
- 3 Quando uxor soluto matrimonio teneatur stare locationi facta per virum.
- 4 Quando successor in beneficio non teneatur stare conductori, tunc neque hic stare teneatur.
- 5 Quando bona Ecclesiae dicantur destinata ad substitutionem Rectoris vel ipsius Ecclesiae.
- 6 Accedente mandato Apostolico concedere beneficiario facultatem locandi ultra triennium, an ad obliget successor em ad standum locationi.

DISC. XXV.

CARDINALIS ASTALLIVS, quando ex *Innocentij Decimi* adoptione Cardinalis *Pamphily* nomen & figuram gerebat, plures possidens Abbatis & commendas, indultum Pontificum nepotibus concedi solitum obtinuit faciendi locationes bonorum ad novennium, non obstante *Eviravag. ambitiose*, illas ultra triennium prohibente; Cumque inter ceteras commendatas haberet Abbatiam Boni Jesus Ravenna, eamque ad novennium locasset Barduccis, atque hoc tempore intermedio, immutata fortuna, nedum adoptione, sed etiam majori parte abbatiarum & beneficiorum ab eodem Pontifice denudatas esset, dictaque Abbatia Boni Jesus commendata alteri Cardinali, pretendere coeperunt Barduccii ad praedicti contractus continuationem amplius non teneri, ex eo quod existentibus locatore & conductore correlativis, quemadmodum successor in beneficio stare non teneatur locationi factae per praedecessorem, ita ut ab ea recedere possit, ita e converso, undè introducta desuper lite coram A. C.

D 3

Pro

Pro Barducijs scribens, quatenus pertinet ad juris theoreticam, an scilicet & quando successor in beneficio instare teneatur locationi facta per prædecessorem, cum sensu etiam veritatis, eam dicebam veram, ac receptam distinctionem traditam per *glos. in cap. finali verb. terminum ne Prælati vices suas*, quam sequuntur *Innoc. ibidem Bald. in l. emptorem nu. 8. Cod. locati, bene Covar. lib. 2. var. cap. 15. nu. 6. Barbof. in l. filiofamilias 26. §. finali ff. solus. matrim. ex. n. 17.* qui duo omnium melius & clarius materiam pertractant, cum plerique præsertim moderni terminos confundant, bene etiam *Rodoan. de rebus Eccles. non alien. q. 57. num. 88. Molin. de contrahibus disput. 492. num. 2. & ceteri congesti per Ciar. lin. controu. 93. nu. 12. & seqq. Barbof. de Episcop. alleg. 94. nu. 1. cum seq. Surd. dec. 33. num. 6. & seqq. & canonizavit sæpe Rota præsertim *dec. 1. de locat. & condn. in novis. dec. 210. num. 1. cum seqq. post Pacif. de Salviano in Tiburtina affictus 19. Junij 648. Carrado dec. 219. par 10. rec. Portuen. affictus prima Julij 1650. & 27. Febr. 1651. Bichio, quarum prima est dec. 75. p. 11.**

Quod aut agitur de locatione bonorum, quorum fructus & redditus destinati sunt ad sustentationem ipsius rectoris, seu beneficiati locatoris, cujus commodum, & utilitatem locatio respiciat, & tunc indistinctè regula est negativa, quamvis non sub nomine personæ, sed Ecclesiæ seu prælaturæ cum explicita successorum obligatione id facere profiteatur, ex ea ratione, quod cum beneficiatus in hujusmodi bonis eorumque fructibus jus temporale habeat, donec scilicet est beneficii possessor, sequuta per mortem, vel dimissionem hujusmodi possessione, omne jus tam suum, quam habendum causam ab eo resolutum dicitur ex regula *text. in l. lex veltigali ff. de pignor. ut resoluta de jure dantis resolvatur jus acceptoris, cum successor veniat jure suo, & per prædecessoris annihilationem.*

Idque durante etiam tempore, quo de jure locationem facere permittitur, ubi enim est ultra tempus permittitur, supervacanea est hujusmodi questio, cum tunc stante nullitate, nedum successor, sed etiam ipsemet contrahens recedere possit, ac solum ex mente aliquorum ex quadam æquitate probabiliter subsistet contractus re non integra, pro anno scilicet incepto, ut cultura jam de tempore habili parata fructus percipiantur.

Aut agitur de bonis, quorum fructus ac redditus destinati sunt ad ipsius Ecclesiæ cultum & utilitatē, itaut beneficiatus nullum exinde privatum commodum percipiat, sed simplicis Prælati, seu administratoris personam gerendo locationem fecerit, & tunc regula est affirmativa, duobus tamen copulativè concurrentibus; Primò nempe, quod contractus ipsius Ecclesiæ nomine, ac jure administratorio fiat; Et secundo, ut actus sincere, & absque collusionis suspitione utilitatem magis quam damnum & præjudiciū Ecclesiæ contineat, itaut partes diligentis & probi administratoris gessisse dicatur.

Et sic consideratio, an proprio, vel Prælaturæ, seu Ecclesiæ nomine locatio fiat, cadit solum in hac specie, in qua si fiat sub nomine proprio, non remanet Ecclesiæ, vel successoris obligatoria; vel econtra, non autem in prima specie, ut aliqui præsertim moderni, casus confundendo, male opinati sunt, quia cum in dicta prima specie ratio expirantis locationis consistat in rei substantia, privati scilicet commodi & utilitatis ipsius beneficiati locatoris, non potest verborum formula hujusmodi substantiam alterare.

Quod in simili habemus in locationibus, quæ fiunt per maritum constanter matrimonio de bonis uxoris, Quicquid enim aliqui variaverint, verior ac magis recepta theoretica est, quod, Aut agitur de bonis dotalibus, & soluto matrimonio uxor stare non tenetur locationi, nisi quatenus res non sit integra, pro anno scilicet incepto, ut cultura jam parata fructus percipiantur ex jam dicta regula, ut resoluta jure dantis resolvatur jus acceptoris, Aut agitur de bonis extradotalibus, in quibus maritus de proprio commodo agere non dicitur, neque proprium negotium gerere, sed solum administratorium, & tunc si hoc expresso nomine contractus fiat, atque collusionis, & mala fidei suspicio cõset, uxor soluto matrimonio ad illum obligata remanet, quoties per tempus congruum & consuetum factus esset ut ceteris allegatis firmant *Barbof. in d. l. filiofamilias §. finali nu. 2. Gutier. prædicar. quest. lib. 2. cap. 8. nu. 39. cum seqq. Gomez lib. 2. variar. cap. 3. de locato nu. 8. Scappaccin. de singulari successore ampliat. 6. nu. 7. & ceteri communiter; Et ex quibus terminis bene derivat dicta distinctio Rectoris, vel beneficiati, qui in bonis ad ejus sustentationem destinatis mariti figuram gerere dicitur, ad proprium commodum convertendo bonorum fructus & emolumenta, in alijs vero figuram illius administratoris, quam facit maritus in bonis extradotalibus.*

Vnde cum bona in præsentem contractum deducta destinata sint ad commodum & utilitatem commendatarii fructus & emolumenta percipientis

Hinc proinde versabamur in casu regula negativæ, qua posita, de consequenti resultabat, quod quemadmodum ipse commendatarius successor nõ tenebatur stare colonò, ita ex regula correlativorum colonus non teneatur stare successori, ut firmant *Anania in d. cap. finali ne Prælati vices suas nu. 15. & ceteri per Covar. d. lib. 2. variar. cap. 15. §. secundum etiam circa finem Abb. in q. 3. dub. 5. Surd. dec. 52. nu. 8. cum seqq. Gratian. discip. 606. nu. 13. cum seqq. Ciarlin. d. controu. 93. nu. 13. Barbof. alleg. 94. nu. 15. Rota dec. 1. de locato & condncto in novis. & apud Mantice. decis. 186. in fine.*

Scribentes pro commendatario, ipseque principalis doctissimus Jurisconsultus non negabant hujusmodi theoreticam upote de jure verissimam, impugnabant tamen applicationem, asserendo tunc illi locum esse, quando Ecclesia duas haberet mensas separatas, unam scilicet bonorum destinatorum ad Prælati, seu Rectoris sustentationem, & alteram bonorum destinatorum ad ipsius Ecclesiæ cultum, usum, & reparationem, ut in plerisque locis habetur, qua distinctio in præsentem non concurreret, sed omnes fructus ex Apostolica concessione commendatarius percipiebat cum clausula *supportatis tamen debitis & consuetis Ecclesiæ oneribus*, itaut esset mensa communis & promiscua, ideoque tanquam in casu mixto intrare nõ deberet dicta regula negativa in prima specie casus simplicis constituta.

Et ulterius dicebatur, quod ubi etiam essemus in prima bonorum specie, itaut regula negativa de jure intraret, ad huc in præsentem limitanda veniebat ex indulto Apostolico, quod locator habebat inducente realitatem contractus, & obligationem successorum *ad notat. in cap. veniens de transact.* At in hoc secundo magis quam in primo fundamento insistebatur, illudque solum iudici vim faciebat.

Neutrum tamen obstat dicebam, Quatenus enim pertinet ad primum, retenta theoretica superius tradita

tradita in marito, à qua in his terminis benefici-
bus arguitur inter dotalia scilicet & extradotalia,
supportatio onerum Ecclesie non dicitur impor-
tare diversas bonorum species, illarumque mixtu-
ram, sed omnia bona juxta primam partem distin-
ctionis destinata dicuntur ad commodum & u-
tum fructum beneficiati, cui tamen incumbant onera
matrimonii spiritualis, adinstar bonorum dota-
lium, quorum fructus & emolumenta sunt viri, sup-
portare tamen debentis onera matrimonii carnalis
in sustentatione uxoris & filiorum &c. Quod etiam
procedit in redditibus & emolumentis assignatis
Principi tanquam Reipublice marito; Et magis stri-
cte in usufructuario sive possessore majoratus & fi-
deicommissi obtinente ad propria utilitatem omnes
fructus & emolumenta, sed cum obligatione sup-
portandi onera quotidiana ex fructibus impleri de-
bita vel consuetata, itaut non data formali separatione
bonorum utriusque speciem constituentium, ad-
instar dotalium, & extradotalium, semper dicamur
esse in prima specie.

Quod in facto comprobari dicebam ex eo, quod
contrahentes solutionem pensionis non in loco, ubi
sita est Ecclesia, convenerant, sed in Urbe, ubi resi-
debat persona commendatarii, qua sola principaliter
considerata erat, itaut ea cessante, tanquam ex
cessante præsupposito, seu rebus in eodem statu non
permanentibus, deficere diceretur conductorum
voluntas; Quod suaderi observabam ex pacto fran-
chitarum, ut scilicet ad commodum conductorum
cedere deberent franchitæ, quibus in venditione
fructuum, vel in aliis occasionibus potiri debebat
ipse locator, tam ratione indulti obtineri soliti per
Pontificum regnantium nepotes, quam ex privile-
gio Cameralium, qualis ante Cardinalatum fuerat
locator, quod pactum tanquam pars contractus in
successore non remanebat verificabile.

Et licet haberem difficultatem in assumpto alio-
rum hujus partis defensorum, quod scilicet ob ces-
satam hujusmodi franchitiam, tanquam à cessante
causa finali dici deberet resolutus contractus, eum
talis circumstantia potius dici deberet causa impul-
siva, seu implementum, cujus ratione major pensio
constituta sit, itaut eo non sequente, juxta opinio-
nem, quam sequitur Curia, non intrat resolutio, sed
solum actio ad interesse ex deductis in *Affsen.*
& in *aliis*. Nihilominus eandem circumstantiam
satis considerabilem dicebam pro voluntate parti-
um regulanda, atque ad desumendum, quod potius
nomine & intuitu Rectoris, quam Ecclesie con-
tractus initus esset.

Quoverò ad alterum fundamentum, quod apud
judicem majorem ac totam faciebat difficultatem,
indulti scilicet Apostolici, cujus vigore commen-
datarius hujusmodi locatorem fecerat; Dicebam
tunc illud facere hanc operationem, ut scilicet lo-
catio fiat realis, & successorum obligatoria, quan-
do est speciale super isto contractu faciendum, vel
super ejus jam facti confirmatione tanquam ejus-
dem solemnitas, & in his terminis procedunt *An-
charan. conf. 116. num. 7. Caldevin. conf. 7. in fine de
locato Barbof. in d. l. filiofamilias §. finalis. numer. 20.*
ubi in specie confutatur opinio *Castren. conf. 2. lib. 1.*
ex parte commendatarii allegati, & cum hoc præ-
supposito loquuntur *Barbof. d. alleg. 94. Ciardin. d.
sontrov. 93. Pirr. Corrad. in praxi dispensationum
cap. 4. lib. 9. num. 11. & 21. & cap. 8. num. 25 & ceteri*
enumerantes auctoritatem Superioris inter re-
quisita necessaria ad realitatem, cum præsupposito
tamen alterius requisiti, quod agatur de locatione

facta nomine Ecclesie & ad ejus utilitatem juxta
secundum caput distinctæ distinctionis, ut explici-
te constat ex *Covar. & Barbof. seniore* melius mate-
riam tractantibus, cum quorum sensu, licet con-
fuse transeunt moderniores, itaut Superioris aucto-
ritas considerata videatur tanquam revalidativa a-
ctus alias invalidi, quia nempe esset ultra tempus
à jure permissum, quod in presenti nullatenus in-
trare dicebam; dum beneplacitum Apostolicum
non erat speciale super hujusmodi contractu, sed
erat indultum generale concessum Commendata-
rio, tanquam ejus habitativum ad faciendum sine
incurfu poenarum & nullitate locationis ultra tri-
ennium de omnibus bonis pertinentibus ad Eccle-
sias sibi commendatas, vel alias ab eo possessas. Et sic
erat nuda habitatio personæ, seu remotio obsta-
culi resultantis ab *exordyag. Ambitiose*, reducendo
rem ad terminos juris communis, quibus attentis
locatio bonorum Ecclesie infra decennium pro-
hibita non erat; Quia tamen judex ex hoc funda-
mento insinuabat aliquam habere difficultatem,
atque colligans, quamvis integerrimus & justitiae
amicus, erat magnæ auctoritatis; hinc proinde li-
benter consului acceptationem honestæ concor-
diæ oblatæ, qua mediante controversia finem
habuit.

ROMANA

APPALTUS

PRO

CREDITORIBUS QUORUMDAM DE
BARBARINIS JANUEN.

CVM

N. MONTIONO.

*Discursus pro veritate, qui concordiam
produxit.*

Accipiens appaltum pro se & personis ab
eo nominandis, an possit ex intervallo in
præjudicium ejus creditorum facere no-
minationem; Et quando hæc dicatur fie-
ri in executionem voluntatis ab initio
habitæ, vel potius continere novam vo-
luntariam cessionem.

SUMMARIUM.

- 1 **F** Acti series.
- 2 **F** Acta emptione, vel conductione pro perso-
na nominanda, & facta nominatione, an hæc
retrotrahatur ad initium actus in præjudici-
um creditorum nominantis.
- 3 **V**bi tenenda sit affirmativa, declaratur.
- 4 **D**e conjecturis ostendentibus, nominationem esse
voluntariam & in fraudem.
- 5 **Q**uando in nominatione requiratur consensus lo-
catoris.
- 6 **N**ominans facta nominatione, remanet à con-
tractu liberatus.
- 7 **N**ominatus dicitur conductor ab initio.

D 4

8. No-